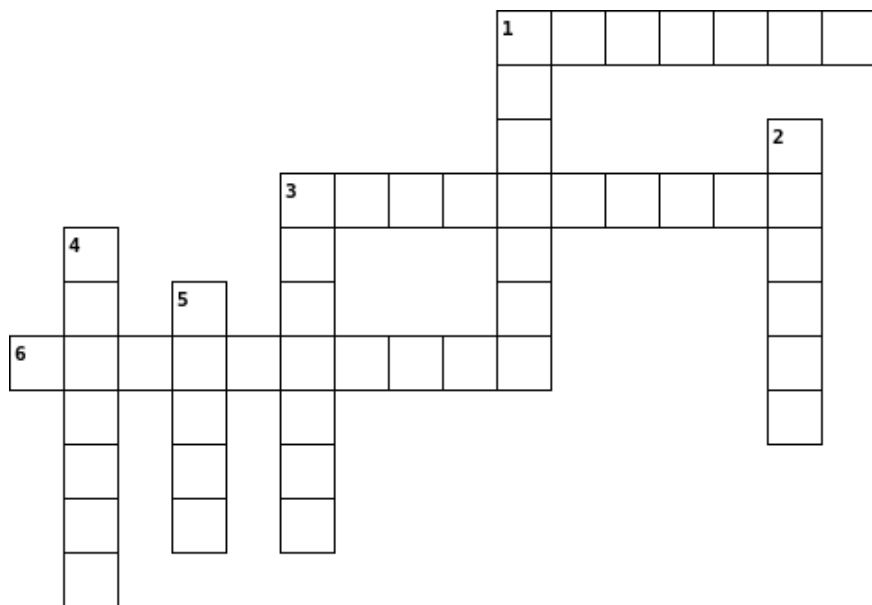

Vladimir Nazor: Galjotova pesem

REŠITVE

Vodoravno: 1 – lirski **SUBJEKT**
3 – vrsta rime **OKLEPAJOČA**
6 – vrsta ponavljanja **GEMINACIJA**

Navpično: 1 – amfibrah, jamb, trohej **STOPICA**
2 – Povodni mož je **BALADA**
3 – **OKRASNI** pridevek
4 – sopomenka besede pesništvo **POEZIJA**
5 – glasovna figura **RIMA**

Geslo: GALJOT

Poglejte si posnetek v prilogi in odgovorite na vprašanja. Odgovore napišite v zvezek.

Koga prikazuje? **POSNETEK PRIKAŽUJE GALJOTE/VESLAČE NA GALEJAH.**

Kje se odvija? **ODVIJA SE NA LADJI/NA MORJU.**

Kdaj (v katerem zgodovinskem obdobju) se odvija? **DOGAJANJE JE POSTAVLJENO V STARI VEK/ČAS RIMLJANOV ...**

Kakšno je življenje teh ljudi? **ŽIVLJENJE JE ZELO TEŽKO/NAPORNO ...**

Kako se počutijo? **POČUTIJO SE SLABO, SAJ NIMAJO IZHODA, VIDIJO OZIROMA ZAVEDAJO SE, DA BODO UMRILI. PRIKLENJENI SO, TEPEJO JIH ...**

Kaj jim je po tvojem mnenju najtežje? **ZAVEDANJE, DA SE PRIBLIŽUJE SMRT IN SI NE MOREJO POMAGATI.**

Mp4

Prepišite v zvezek:

Vladimir Nazor: Galjotova pesem

*Od tedaj, ko so na trde te deske me prikovali,
nisem doma videl več in nisem videl tebe, mati.
Še stojiš mi, hiša bela? Mati, si že prebolela?
Morje, morje sinje!*

*Tiho mi boš pesem pelo: "Potopim ta brod prekleti;
v hladno senco te popeljem, tja, kjer mirna je globina;
spal boš kakor dete malo, jaz lepo te bom zibalo:
Trajna, nena, nina!"*

Pesem je **lirska oziroma izpovedna**, saj v njej avtor **izpoveduje občutja, čustva, predstave, misli, razpoloženje**.
Galjot, ki je vdan v svojo usodo, ve, da se trpljenja ne bo nikoli več rešil. Edino rešitev zanj mu pomeni potop ladje, morje.

Napiši, kdo je **AVTOR** in kdo **LIRSKI SUBJEKT** oziroma **IZPOVEDOVALEC**.
AVTOR JE VLADIMIR NAZOR, IZPOVEDOVALEC PA GALJOT.

Vsebinska analiza pesmi:

- 1) Pesem lahko vsebinsko razdelimo na dva dela. Kje bi ti naredil mejo in zakaj?
MEJO BI NAREDIL PO TRETJI KITICI, SAJ JE V NJEJ ČUTITI VDANOST V USODO, GALJOT NAGOVARJA MORJE, NAJ LADJO POTOPI IN BO ON KONČNO SVOBODEN. V PRVIH TREH PA SE ŠE ČUTI ŽELJA PO ŽIVLJENJU, MOGOČE TUDI MAŠČEVANJU.

Nagovor: *Nagovor ali apostrofa je prvina umetnostnega govora, ko oseba nagovarja odsotne osebe, rastline, živali, kot da so pred njim ali da so žive.*

- 2) Iz pesmi izpiši primer za nagovor.
**ŠE STOJIŠ MI, HIŠA BELA?
MATI SI ŽE PREBOLELA?
SI DREVO SE POSUŠILO?
SONCE, SI MAR UGASNILO?
OJ, GALEBI, BELI PTIČI, TJA NA JUG MI POLETITE ...
MORJE, MORJE SINJE!**

Retorično vprašanje:

Retorično vprašanje je vprašanje, ki ga avtor zastavi, pa nanj ne pričakuje odgovora, saj je le ta sam po sebi umeven oziroma znan/pričakovan ali pa ga nihče ne ve.

- 3) Iz pesmi izpiši primer za retorično vprašanje.
**ŠE STOJIŠ MI, HIŠA BELA?
MATI SI ŽE PREBOLELA?
SI DREVO SE POSUŠILO?
SONCE, SI MAR UGASNILO?**

- 4) Razloži vlogo **okrasnih pridevkov**: brod prekleti, duša mlada, lesena krsta.
BROD PREKLETI – IZRAŽA SKRAJNO SOVRAŠTVO DO LADJE, NA KATERI JE
DUŠA MLADA – VELIKO BI ŠE IZKUSIL V ŽIVLJENJU, VSE TO MU JE ODVZETO
LESENA KRSTA – POČUTI SE, KOT DA BI BIL ŽIV ZAKOPAN
- 5) V pesmi najdemo tudi ponavljanje. To obliko imenujemo **refren**. Izpiši ga.
MORJE, MORJE SINJE!
- 6) Poišči in izpiši VSE primere za poimenovanje ladje, na kateri je galjot.
TRDE DESKE, LESENA KRSTA, GALEJA, BROD PREKLETI
- 7) Poišči **stopnjevanje** v pesmi. Kako učinkuje nate in zakaj ga je avtor po tvojem mnenju uporabil?
STOPNJEVANJE SE KAŽE RAVNO V POIMENOVANJU LADJE, OD DESK DO KRSTE, PREKLETSTVA. PA TUDI V TEM, KAJ SO VSE
NAREDILI Z NJIM → PRIKLENILI SO GA, POLOMILI SO MU NOGE, STRLI SO MU DUŠO. ČAKA GA LE ŠE SKLEPNO DEJANJE – SMRT.
- 8) V pesmi poišči **notranjo rimo** (znotraj verza) in jo izpiši.
Spal boš kakor dete **MALO**, jaz lepo te bom **ZIBALO**.
- 9) V pesmi poišči **značilnosti**, ki jih najdemo tudi v **ljudskem pesništvu**, in jih izpiši.
PONAVLJANJE, OKRASNI PRIDEVEK, POOSEBITEV
- 10) V pesmi je moč zaznati tudi **zvočno slikanje**. Glasno večkrat preberi verz "morje, morje sinje" in ugotovi, kakšna je vloga glasu **o**.
MORJE, MORJE SINJE → O UČINKUJE KOT VETER, KI VEJE SKOZI GALEJO, KOT OTOŽNI GLASOVI, POLNI BOLEČINE VESLAČEV.
- 11) V zaokroženem besedilu, ki naj ne bo daljše od 10 povedi, navedi, o čem razmišlja galjot, kakšno je njegovo razpoloženje (zakaj si želi smrti, kaj mu prinaša odrešitev ...). Razloži metaforo "ko so me v to leseno krsto pokopali." Navedi, kje in kdaj se pesem dogaja in kaj vse o galjotu izvemo iz pesmi.

Pesem je postavljena v čas starega Rima/srednjega veka, ko so sužnji in kaznjenci veslali na galejah. Eden izmed njih je tudi naš lirski subjekt, ki so ga še zelo mladega vklenili v podpalubje ladje in mu, da ne bi mogel ulti ali se upreti, tudi polomili noge. Iz pesmi je razvidno, da ga preveva najprej domotožje (nagovarja mamo, sprašuje se, če njihova hiša še stoji ...), želja po upor, nestrinjanju in na koncu le še želja po smrti, saj mu bo samo tako moč končati hudo trpljenje. Ker si sam ne more pomagati, svojo rešitev išče v morju, ga prosi, naj ladjo potopi, da bo lahko spokojno počival v njegovih globinah. Počuti se, kot bi bil živ zakopan – zaveda se, da bo umrl na galeji, od tod tudi metafora "ko so me v to leseno krsto pokopali".

To nalogo (11.) fotografiraj/skeniraj in pošlji v pregled svoji učiteljici slovenščine do petka, 15. 5. 2020.